

ประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนวัดปทุมวนารามโดยใช้ออร์พแรนโมเดล The Effectiveness of School Administration Watpathumwanaram Using Oraphan Model

ออร์พแรน ตูจินดา*
Oraphan Touchinda

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 2) ศึกษากระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 3) ทดลองใช้รูปแบบออร์พแรนโมเดลในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานสอน ในอำเภออู่ทอง จำนวน 306 คน 2) กลุ่มที่ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 6 คน 3) สันทนากลุ่ม จำนวน 10 คน และ 4) กลุ่มทดลองโมเดลและพัฒนาเต็มรูปแบบ คือ นักเรียน ครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดปทุมวนาราม จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบหลายขั้นตอน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการบริหารโรงเรียนโดยใช้ออร์พแรนโมเดลในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีกระบวนการบริหาร อยู่ระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดองค์กร ด้านการประเมินเพื่อพัฒนา ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการบริหารความเสี่ยง ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และด้านการนิเทศบุคลากรในสถานศึกษาตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยใช้ออร์พแรนโมเดลภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รองลงมาคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้พลศึกษา ตามลำดับ 3) กระบวนการบริหารโรงเรียนโดยใช้ออร์พแรนโมเดล ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 46

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน/ ออร์พแรนโมเดล

* อาจารย์ ดร. โรงเรียนวัดปทุมวนาราม

Abstract

This research purpose to 1) Development of an effective small school to academies under the Office of Suphan Buri Elementary District 2. 2) Factors and processes that affect the effectiveness of small schools to academies under the Office of Suphan Buri Elementary District 2. 3) Try to develop a model ORAPHAN small school to academies under the Office of Suphan Buri Elementary District 2. The samples used in this study were divided into 4 groups. 1) Group respondents were administrators and teachers to practice teaching. U Thong District number 306. 2) Of the reliability study was 6. 3) Focus group of 10 and 4) Experimental models and full development of students, teachers, parents and school board school Watpathumwanaram number 210. Tools used in the questionnaire and semi-structured interview. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, arithmetic, Standard deviation, the correlation coefficient, the multiple regression analysis stage, and content analysis. The results showed that: 1) the school board using model species, while their average levels. The Human Resource Development Process management is the highest level. followed by the organizing. financing for Development. the plan. the risk management. the networking and participation. and supervisory personnel in the respective studies. 2) The effectiveness of the school using the model ORAPHAN overall average was high. The side with the highest average achievement of students learning the language of Thailand. followed by the learning of science. and group learning, physical education, respectively. 3) The school administration using ORAPHAN model. Effectiveness of the school administration. Statistically significant at the .05 level. Could predict 46 percent.

Keywords: Effectiveness of school Administration/ Oraphan modle.

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานทางการศึกษาหลักที่มีภารกิจที่สำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ โรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานฝ่ายปฏิบัติมีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงในการจัดและพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของทุกคนที่อยู่ใน

ช่วงการรับโอกาสทางการศึกษา เนื่องจากมีจำนวนโรงเรียนค่อนข้างมาก ทำให้ความหลากหลายของขนาดโดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ยึดเกณฑ์จำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน มีจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 41.48 ของโรงเรียนทั้งหมด ดังนั้น จะเห็นได้ว่าโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ จะมีคุณภาพค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาขนาดอื่นๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551: 1) อย่างไรก็ตามโรงเรียนขนาดเล็กยังพบว่า

ปัจจัยเกิดจากหลากหลายสาเหตุไม่ว่าปัจจัยด้านครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อและเทคโนโลยีที่มีราคาแพง ทั้งนี้เนื่องจากเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการจัดสรร และสถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ จากผลงานวิจัยที่นักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาถึงคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย หลายท่านพบว่าคุณภาพการศึกษายังต่ำอยู่ สอดคล้องกับสมภวิวัฒน์ ไชยพรม (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาและประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดสกลนครถึงแม้จะมีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับต่ำ แต่ยังไม่พบว่ามีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับต่ำ แต่ยังไม่พบว่ามีปัญหาด้านบุคลากรและงานกิจกรรมนักเรียนยังเป็นปัจจัยที่ทำให้คุณภาพการศึกษาต่ำลง ทั้งนี้คุณลักษณะของผู้บริหารบางประการที่จำเป็นในการยกระดับคุณภาพการศึกษาคือ การมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สมรรถภาพในการบริหาร การมีคุณธรรมจริยธรรมและภาวะผู้นำของผู้บริหาร และสอดคล้องกับวิเศษ มูลสุวรรณ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารงานด้านกระบวนการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดสกลนครพบว่า แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานด้านกระบวนการของโรงเรียนขนาดเล็กมี 2 ด้าน คือ ด้านคุณภาพการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน และด้านบรรยากาศของโรงเรียนและห้องเรียน ประกอบกับณัฐพงศ์ บุญเหลือ (2556: 23) ได้กล่าวถึงผลการจัดอันดับของ World Economic Forum-WEF ในรายงาน The Global Competitiveness Report 2013-2014 ที่มีต่อระบบการศึกษาไทยตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษามีคุณภาพต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้านใน

กลุ่มประเทศอาเซียน เช่นเดียวกับ ภาวิช ทองโรจน์ (2557) ได้กล่าวถึงการเปรียบเทียบดัชนีคุณภาพการศึกษาของประเทศสมาชิกทั้งหมด 144 ประเทศทั่วโลก จากรายงานโกลบอลคอมเพทิทีฟฟอรัม 2014-2015 ที่วิเคราะห์โดย เวิลด์ อีโคโนมิก ฟอรัม (World Economic Forum-WEF) ได้สรุป ชี้แจงความสามารถในการแข่งขันของไทย อยู่เป็นอันดับที่ 31 ของโลก และเป็นอันดับ 3 ของอาเซียน ตามหลังประเทศสิงคโปร์ อยู่อันดับ 2 ของโลก และมาเลเซีย อันดับ 20 ของโลก อย่างไรก็ตาม อัมมาร สยามวาลาและคณะ (2555: 3) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าการแก้ไขปัญหาคุณภาพการศึกษาโดยการปฏิรูปการศึกษากลับทำให้ปัญหาแย่ลง ในขณะที่ สุเมธ แย้มมน (2552: 2) ได้ให้ความคิดเห็นว่า สาเหตุของคุณภาพการศึกษาที่ไม่เป็นที่น่าพอใจนั้น สาเหตุเกิดมาจากปัญหาทั้งภายในและภายนอกของสถาบันการศึกษานั้นๆ ขณะเดียวกัน กิตติชัย วัฒนนิกร (2550: 6) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการศึกษาไทยว่าการศึกษาล้มเหลวเพราะผลิตคนได้ไม่เป็นที่น่าพอใจของฝ่ายรับคนเข้าทำงาน คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยผู้ใช้ การสร้างผลงานวิชาการไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และสร้างองค์ความรู้ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาประเทศ จึงทำให้คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไทยอยู่ในภาวะวิกฤต ในขณะเดียวกัน ก็ยังเกิดภาวะการแข่งขันในวงการการศึกษาไทยทั้งในระดับนานาชาติ ระดับชาติ และภูมิภาค

สำหรับการศึกษาในระดับภูมิภาค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 (2555: 3) เป็นหน่วยงานทางการศึกษาในระดับภูมิภาค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 136 โรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 67 โรงเรียน คิดเป็น

ร้อยละ 48.90 ของโรงเรียนทั้งหมด ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าว ส่วนใหญ่ไม่สามารถบริหารจัดการศึกษาได้ตามเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนมาตรฐานด้านผู้บริหารโรงเรียน มาตรฐานด้านครูและมาตรฐานด้านนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา (สมศ.) ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ และระดับควรปรับปรุง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาณิชย สาขาธุระ (2549: 78-79) ได้เสนอปัญหาอุปสรรคของโรงเรียนขนาดเล็กไว้ 9 ประการด้วยกัน คือ 1) นโยบายเกี่ยวกับโรงเรียนขนาดเล็กไม่ชัดเจน ไม่แน่นอน เปลี่ยนแปลงบ่อยเมื่อมีการเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง นโยบายขาดความต่อเนื่อง 2) ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังของหน่วยงานที่รับผิดชอบ 3) ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับปฏิบัติโรงเรียน และหน่วยงานที่สูงกว่าระดับโรงเรียน 4) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขาดความมั่นใจในการเข้าร่วมโครงการ เพราะกลัวผลกระทบเชิงลบต่อตำแหน่งหน้าที่ของตน นโยบายด้านการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานที่รับผิดชอบโรงเรียนมีนโยบายไม่ชัดเจน 5) ค่าพาหนะนักเรียนที่ได้รับเฉลี่ยหัวละ 6 บาท: คน: วัน ถือว่าค่อนข้างต่ำไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง มีความล่าช้า ได้รับไม่เต็มจำนวน บางปีไม่จัดสรร ไม่ชัดเจน โรงเรียนได้รับความเดือดร้อน โดยเฉพาะช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านของการเปลี่ยนแปลง 6) ชุมชนเจ้าของโรงเรียนกลัวโรงเรียนถูกยุบจึงไม่ค่อยเห็นด้วย บางแห่งต่อต้าน 7) ผู้ปกครองไม่มั่นใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินทางไปโรงเรียนของบุตรหลาน 8) ผู้ปกครองไม่มีความมั่นใจคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนหลักและ 9) ขาดการประสานแผนในการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนหลัก และโรงเรียนร่วมโครงการมีการ

ใช้ทรัพยากรร่วมกันจริงแต่ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ อย่างไรก็ตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เห็นความสำคัญต่อการแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กจึงได้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการทดลองวิจัย เพื่อหารูปแบบที่มีความเหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก ให้มีกระบวนการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ได้สรุปรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กไว้ทั้งสิ้น 7 รูปแบบดังนี้ คือ รูปแบบที่ 1 การจัดการเรียนรู้แบบรวมชั้นเรียน ประกอบด้วยการจัดการเรียนรู้แบบช่วงชั้นและการเรียนรู้แบบคละชั้น โดยวิธีการยุบชั้นเรียนให้โรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น สามารถจัดการเรียนการสอนได้โดยไม่ทิ้งห้องเรียน ซึ่งโรงเรียนสามารถปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน รูปแบบที่ 2 การบูรณาการหลักสูตร เป็นการนำความรู้มารวบรวมประมวลไว้ในหน่วยเดียวกัน สำหรับโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เป็นอยู่รวมทั้งการนำหลักสูตรไปใช้ให้บังเกิดผลตามที่ต้องการ สำหรับการบูรณาการเนื้อหารายวิชา สามารถดำเนินการได้โดยศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร จากนั้นนำวัตถุประสงค์ตลอดจนเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มวิชาที่สอดคล้องกันมาเชื่อมโยงสู่การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการแล้วนำมากำหนดกิจกรรม เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ครั้งเดียวพร้อมกันในแต่ละช่วงชั้น รูปแบบที่ 3 ความร่วมมือจากชุมชน เพื่อแก้ปัญหาที่สำคัญและเร่งด่วนของทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเรื่องการขาดแคลนครูงบประมาณไม่เพียงพอและขาดสื่อเทคโนโลยี โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา องค์กรท้องถิ่น เครือข่ายสถานศึกษา ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งเป็นแรงสนับสนุนให้โรงเรียนขนาดเล็กได้

รับการพัฒนาต่อยอดทั้งในด้านการบริหารจัดการงบประมาณ ตลอดจนทรัพยากรต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ รูปแบบที่ 4 การใช้ ICT ในการพัฒนาคุณภาพ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหลายแห่งได้นำเทคโนโลยีมาใช้อย่างหลากหลาย เช่น รถคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ (Mobile Unit) เพื่อให้บริการนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ห่างไกล การส่งเสริมการเรียนการสอนด้วยการรับสัญญาณการสอนทางไกลจากโรงเรียนไกลกังวลหัวหิน เป็นต้น รูปแบบที่ 5 รูปแบบโรงเรียนเครือข่าย เป็นการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนหลัก และโรงเรียนเครือข่ายในการวางแผนการจัดการศึกษาตลอดจนผู้บริหารและครูได้รับการพัฒนาจนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รูปแบบที่ 6 ผสมผสานด้วยวิธีการหลากหลาย เป็นการผสมผสานรูปแบบที่ 1-5 ดังกล่าวข้างต้นมาดำเนินงาน นับว่าเป็นรูปแบบที่ทำให้โรงเรียนจำนวนมากประสบผลสำเร็จ รูปแบบที่ 7 การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เป็นรูปแบบที่มีผู้บริหารใช้ความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นประชาธิปไตย ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นที่ยอมรับของทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตลอดจนมุ่งสร้างเครือข่ายการทำงาน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัยตระหนักและเห็นคุณค่าของการพัฒนาทางการศึกษา จึงมีความใส่ใจต่อการแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้กรณีศึกษาของโรงเรียนวัดปทุมวนารามเป็นต้นแบบ เพื่อเป็นโมเดลในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการดำเนินงานของโรงเรียนจากการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบแรกและรอบที่สอง ซึ่งโรงเรียนได้ดำเนินการนำผลการประเมินไปใช้ โดยจัดกิจกรรมออกเป็น 3 ด้าน คือ

ด้านนักเรียน 1) โรงเรียนได้จัดทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมการแสดงออกอย่างอิสระมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการวิเคราะห์ข่าว กิจกรรมแข่งทักษะทางวิชาการ กิจกรรมการสร้างสรรค์ผลงานของนักเรียน เช่น สมุดเล่มจิ๋ว ผลงานศิลปะของนักเรียน 2) ครูเพิ่มการเรียนการสอนแบบบูรณาการมากขึ้นโดยเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่นักเรียน ปรับปรุงห้องสมุด และนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ และค้นคว้าหาความรู้ ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น และ 3) โรงเรียนได้ติดต่อวิทยากรภายนอกมาสอนเฉพาะทางเช่น ศิลปศึกษา นาฏศิลป์ และพลศึกษา ซึ่งทำให้ได้ผลดีขึ้นกว่าเดิม ด้านครูผู้สอน 1) ครูทุกคนได้รับการพัฒนา ทั้งในเรื่องหลักสูตร เทคนิคกระบวนการสอน ได้รับการนิเทศภายในจากผู้บริหารเพื่อนำไปสู่ระบบประกันคุณภาพ 2) มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนและนำผลมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือวิธีการส่งเสริมพัฒนาการตามศักยภาพของผู้เรียน และด้านบริหารได้ดำเนินการดังนี้ 1) ให้การนิเทศภายใน กำกับและติดตามการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง 2) นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ส่งเสริมพัฒนาครูผลิตสื่อการเรียนรู้และการวิจัยในชั้นเรียน โดยมีนโยบายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และช่วยกระตุ้นให้ครูตื่นตัวอยู่เสมอ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนวัดปทุมวนารามโดยใช้ออร์พรณโมเดล ทั้งนี้โมเดลดังกล่าว ผู้วิจัยได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เป็นผู้บริหารโรงเรียนวัดหนองหลุม และพัฒนาเป็นโมเดลที่สมบูรณ์ใช้กับโรงเรียนวัดปทุมวนาราม โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

2. ศึกษากระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบธรรมาภิบาลในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 136 แห่ง เป็นผู้บริหาร จำนวน 136 คน ครู จำนวน 1,349 คน รวมทั้งสิ้น 1,485 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2555)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรจำนวน 1,485 คน โดยใช้ตารางเครจี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 303) ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 306 คน จำแนกตามสัดส่วนตามอำเภอคือ อุทัย สองพี่น้อง และดอนเจดีย์ กลุ่มตัวอย่างมี 3 กลุ่มคือ

1. กลุ่มที่ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานสอนในอำเภออุทัย 15 แห่ง จำนวน 127 คน อำเภอดอนเจดีย์ 5 แห่ง จำนวน

43 คน และอำเภอสองพี่น้อง 16 แห่ง จำนวน 136 คน รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 306 คน

2. กลุ่มที่ตอบแบบสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงและมีคุณสมบัติดังนี้

2.1 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกรอบสอง จากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ที่มีผลคะแนนอยู่ในระดับดีมาก

2.2 มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

2.3 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองโมเดลและพัฒนาเต็มรูปแบบ คือ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนวัดปทุมวนาราม จำนวน 210 คน

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. หลักการบริหารโรงเรียนโดยใช้เครื่องมือการบริหารประกอบด้วย 1) การจัดการองค์การ (Organization Management) 2) การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) 3) การประเมิน (Assessment) 4) การมีส่วนร่วม (Participation) 5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources Development) 6) แผนปฏิบัติการ (Action Plan) 7) การสร้างเครือข่าย (Network Building)

2. การนิเทศบุคลากรในสถานศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิผลของการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระ

2. ความพึงพอใจของผู้ปกครอง

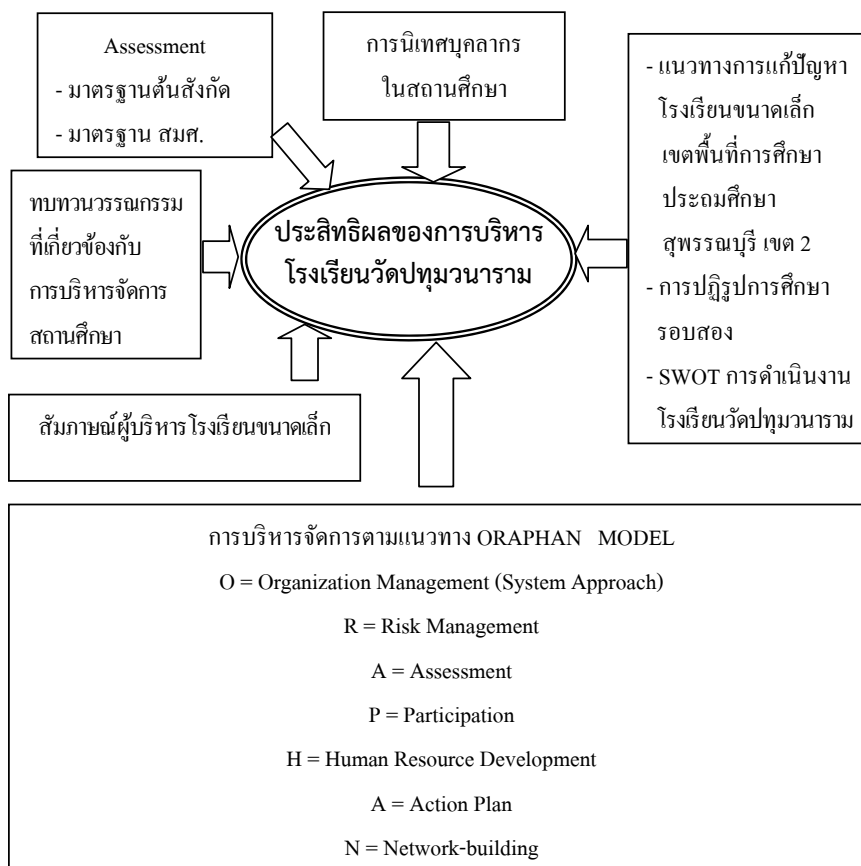
3. ความพึงพอใจของนักเรียน

กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนวัดปทุมวนาราม โดยใช้ออร์พแรนโมเดล ผู้วิจัยได้ศึกษาเครื่องมือการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มาเป็นตัวแปรต้น ดังนี้ 1) การบริหารองค์กร (Organization Management) 2) การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) 3) การประเมินเพื่อพัฒนา (Assessment) 4) การปฏิสัมพันธ์

หรือการมีส่วนร่วม (Participation) 5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) 6) การวางแผนและปฏิบัติตามแผน (Action Plan) 7) การสร้างเครือข่าย (Network Building) และ 8) การนิเทศบุคลากรในสถานศึกษา สำหรับตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของการดำเนินงานของโรงเรียนโดยมุ่งความสำเร็จไว้ 3 ประเด็น คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจของผู้ปกครอง และความพึงพอใจของนักเรียน ดังแสดงในภาพที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 รูปแบบ คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม ใช้กับกลุ่มผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานสอนในอำเภออุทุมพร

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้กับผู้บริหารที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้กับการสนทนากลุ่ม

4. แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างใช้กับกลุ่มทดลองโมเดลและพัฒนา

เต็มรูปแบบ โดยเก็บข้อมูลจากนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดปทุมวนาราม

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย โดยมีขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร หลักฐานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ มาวิเคราะห์และสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยวิเคราะห์จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย กำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือทั้งทางด้านความตรงเชิงเนื้อหา ส่วนของภาษาด้วยเทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) เลือกข้อกระทงคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป โดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในเขตอำเภออุทองจำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาหาความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบาค (Lee J.Cronbach, 1984: 161) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (a-Coefficient) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.97

ขั้นตอนที่ 4 นำเครื่องมือไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานสอน เพื่อนำประเด็นไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหาร และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาจากการสนทนา

กลุ่ม เพื่อวิเคราะห์การได้มาของ อรรถรรณโมเดล และใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างกับกลุ่มทดลองโมเดล โดยเก็บข้อมูลจากนักเรียน ครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 5 ยืนยันรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแบบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำบันทึกข้อความขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 278 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.84

3. ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารและการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยชี้แจง/อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขออนุญาตบันทึกเสียง โดยมีผู้เข้าร่วมครบตามเกณฑ์ที่กำหนด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูลขั้นพื้นฐานใช้การคำนวณค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ระดับของกระบวนการบริหารตามเครื่องมือ 8 ด้าน และประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียน ใช้การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์กระบวนการบริหาร 8 ด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนโดยใช้อรรถรรณโมเดล ใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษา พบว่า

1) รูปแบบการบริหารโรงเรียนโดยใช้ธรรมาภิบาลประกอบด้วยการจัดการองค์การ (Organization Management) การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) การประเมิน (Assessment) การมีส่วนร่วม (Participation) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources Development) แผนปฏิบัติการ (Action Plan) การสร้างเครือข่าย (Network Building) การนิเทศบุคลากรในสถานศึกษา ความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2) ระดับกระบวนการบริหารโรงเรียนโดยใช้ธรรมาภิบาลในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดการองค์การ ด้านการประเมินเพื่อพัฒนา ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการบริหารความเสี่ยง ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และด้านการนิเทศบุคลากรในสถานศึกษา ตามลำดับดังรายละเอียดตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับของกระบวนการบริหารโรงเรียน โดยใช้ธรรมาภิบาล

ด้านที่	กระบวนการบริหารโรงเรียนโดยใช้ธรรมาภิบาล	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ	ลำดับ
1	การจัดการองค์การ	4.37	0.30	มาก	2
2	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	4.40	0.31	มาก	1
3	การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม	4.19	0.41	มาก	6
4	การปฏิบัติตามแผน	4.33	0.34	มาก	4
5	การนิเทศบุคลากรในสถานศึกษา	4.15	0.44	มาก	7
6	การบริหารความเสี่ยง	4.31	0.33	มาก	5
7	การประเมินเพื่อพัฒนา	4.34	0.42	มาก	3
รวม		4.30	0.25	มาก	

3) ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยใช้ธรรมาภิบาลภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้รับการพัฒนา รองลงมาคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ได้รับการพัฒนา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ พลศึกษาได้รับการพัฒนา ตามลำดับดังรายละเอียดตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับของประสิทธิผลของโรงเรียน โดยใช้อรรถพรหมโมเดล

ข้อที่	ประสิทธิผลของการดำเนินงาน	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ	ลำดับ
1	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาภาษาไทยได้รับการพัฒนา	4.79	0.40	มากที่สุด	1
2	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาภาษาอังกฤษได้รับการพัฒนา	4.73	0.44	มากที่สุด	4
3	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ได้รับการพัฒนา	4.71	0.45	มากที่สุด	6
4	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาวิทยาศาสตร์ได้รับการพัฒนา	4.74	0.44	มากที่สุด	2
5	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาพลศึกษาได้รับการพัฒนา	4.73	0.45	มากที่สุด	3
6	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษาได้รับการพัฒนา	4.68	0.46	มากที่สุด	7
7	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาศิลปะได้รับการพัฒนา	4.65	0.47	มากที่สุด	9
8	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาสุขศึกษาได้รับการพัฒนา	4.66	0.47	มากที่สุด	8
9	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีได้รับการพัฒนา	4.71	0.46	มากที่สุด	5
รวม		4.40	0.33	มาก	

4) กระบวนการบริหารโรงเรียนโดยใช้อรรถพรหมโมเดล ด้านการปฏิบัติตามแผน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การนิเทศบุคลากรในสถานศึกษา การจัดองค์กร การบริหารความเสี่ยง การประเมินเพื่อพัฒนา และการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย

มีค่าประสิทธิภาพการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.46 ซึ่งแสดงว่า การปฏิบัติตามแผน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การนิเทศบุคลากรในสถานศึกษา การจัดองค์กร การบริหารความเสี่ยง การประเมินเพื่อพัฒนา และการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียน และสามารถทำนายได้ร้อยละ 46

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียน โดยใช้ อรรถพรณโมเดล

ตัวแปรพยากรณ์	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	Beta	SE.B	t	Sig.
ค่าคงที่	0.26		0.27	0.97	0.02
การปฏิบัติตามแผน (X ₄)	0.15	0.15	0.07	2.05	0.03
การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (X ₂)	0.14	0.13	0.07	2.01	0.03
การนิเทศบุคลากรในสถานศึกษา (X ₅)	0.08	0.10	0.05	1.65	0.02
การจัดการองค์กร (X ₁)	0.22	0.19	0.07	3.03	0.00
การบริหารความเสี่ยง (X ₆)	0.15	0.15	0.07	2.04	0.04
การประเมินเพื่อพัฒนา (X ₇)	0.08	0.11	0.04	2.20	0.02
การสร้างเครือข่ายและ การมีส่วนร่วม (X ₃)	0.10	0.13	0.05	2.06	0.04
R = 0.68 R ² = 0.46 SEE. = 0.25 F = 34.13 Sig.F = 0.00					

5) การทดลองใช้รูปแบบอรรถพรณโมเดล
ในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กพบว่าเมื่อใช้รูปแบบ
ดังกล่าวแล้วส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
พิจารณาจากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน
(O-Net) ปีการศึกษา 2553 (ปีฐาน) กับปีการศึกษา

2554-2556 (ปีที่พัฒนาโมเดล) พบว่า ส่วนใหญ่
เมื่อนำอรรถพรณโมเดลมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา
พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นร้อยละ 87.50, 62.50 และ
75.00 ตามลำดับดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงภาพรวมประสิทธิผลของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระรายปี

ปีการศึกษา	ประสิทธิผล (ร้อยละ)
2554	87.50
2555	62.50
2556	75.00
รวมเฉลี่ย	75.00

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนวัดพุทธวนาราม โดยใช้ธรรมาภิบาล สามารถอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารโรงเรียนโดยใช้ธรรมาภิบาลประกอบด้วยการจัดการองค์การ (Organization Management) การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) การประเมิน (Assessment) การมีส่วนร่วม (Participation) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources Development) แผนปฏิบัติการ (Action Plan) การสร้างเครือข่าย (Network Building) การนิเทศบุคลากรในสถานศึกษา ความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับเอกพงษ์วรรณพงษ์ (2550: 18) ที่กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จจะต้องมีการพัฒนากระบวนการบริหาร การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การประสานงาน การใช้อำนาจ การใช้แรงกระตุ้น การติดต่อสื่อสาร การกำกับติดตาม การนิเทศ การประเมินผล การควบคุมคุณภาพและการมีส่วนร่วม โดยคำนึงถึงการจัดการองค์การในฐานะเป็นระบบซึ่งมีองค์ประกอบในลักษณะของปัจจัยนำเข้า กระบวนการจัดการ ผลผลิต ผลย้อนกลับและสภาพแวดล้อมในการจัดการจะต้องมองปัญหาให้กว้าง มีการวางแผนเตรียมรับมือปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

2. กระบวนการบริหารโรงเรียนในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารโรงเรียน โดยการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การจัดการองค์การ การประเมินเพื่อพัฒนา การเร่งรัดการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ การบริหารความเสี่ยง การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม และด้านการนิเทศบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ส่งผลให้

การพัฒนาโรงเรียนมีทิศทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับวันทนา เมืองจันทร์ (2543: 11-15) ที่กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารที่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษาคือ ผู้บริหารต้องมีอุดมการณ์ในการทำงาน รู้วิธีการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมการศึกษามาใช้ในการพัฒนา ดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและวางแผนการดำเนินงานของโรงเรียน จัดให้มีระบบสารสนเทศ มีการนิเทศภายใน และเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนางาน สอดคล้องกับภิญญาดา เกิดศิลป์ (2550: 35) ที่ได้กล่าวว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ช่วยให้ผู้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงานควบคู่กันไป และส่งผลออกมาให้เกิดสัมฤทธิ์ผล มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์ 3 ด้าน คือ การเพิ่มพูนความรู้ การเพิ่มพูนทักษะ และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นประเด็นแรกที่องค์กรควรพัฒนาเป็นอันดับต้นๆ

3. ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนโดยใช้ธรรมาภิบาลภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้รับการพัฒนา รองลงมาคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ได้รับการพัฒนา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาพลศึกษาได้รับการพัฒนาตามลำดับ ทั้งนี้จากประสิทธิผลดังกล่าว สอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในกลยุทธ์ที่ 3 ที่กล่าวถึงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้เข้าสู่มาตรฐานโดยมีเป้าหมายทางด้านภาษาไทยในด้านการอ่านหนังสือคล่อง เขียนหนังสือได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามช่วงชั้น ยกเว้นผู้ที่มิชอบกพร่องในการเรียนรู้ที่ต้องได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ และ

นักเรียนมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ และภาษาไทยในช่วงชั้นที่ 1 และ 2 เพิ่มขึ้น

4. กระบวนการบริหารโรงเรียนโดยใช้ออร์พรรณโมเดล ด้านการประเมินเพื่อพัฒนาการนิเทศบุคลากรในสถานศึกษา การจัดองค์กร และการบริหารความเสี่ยง ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพการทำนาย (R²) เท่ากับ 0.46 ซึ่งแสดงว่า การปฏิบัติตามแผน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การนิเทศบุคลากรในสถานศึกษา การจัดองค์กร การบริหารความเสี่ยง การประเมินเพื่อพัฒนา และการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียน และสามารถทำนายได้ร้อยละ 46 สอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของออสตินและเรย์โนลด์ (Austin and Reynolds, 1990) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล พบว่า ประสิทธิผลจะต้องมีการแสดงถึงลักษณะของความสำเร็จของการพัฒนาบุคลากร การจัดการอาคารสถานที่ การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากผู้ปกครอง การวางแผนร่วมกัน การมีเป้าหมายและความคาดหวังร่วมกันที่ชัดเจน การจัดระบบของหลักสูตรและการเรียนการสอน รวมไปถึงความรู้สึกในการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับพันธกิจของเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในข้อ 9 ที่ให้โรงเรียนส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนจากการจัดการศึกษาของโรงเรียน รวมไปถึงนโยบายของเขตพื้นที่มุ่งพัฒนาทรัพยากรบุคคล ให้มีคุณภาพ มีความรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ รวมไปถึงการส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน

5. การทดลองใช้รูปแบบออร์พรรณโมเดลในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กพบว่าเมื่อใช้รูปแบบดังกล่าวแล้วส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น พิจารณาจากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา 2553 (ปีฐาน) กับปีการศึกษา 2554-2556 (ปีที่พัฒนาโมเดล) พบว่า ส่วนใหญ่เมื่อนำออร์พรรณโมเดลมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นร้อยละ 87.50, 62.50 และ 75.00 ตามลำดับ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2556) ที่มีกรอบแนวคิดว่าการศึกษจะต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นผลการศึกษจะต้องนำไปสู่การเตรียมประชาชนคนไทยในอนาคต และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยถึงความสัมพันธ์หรือความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรทั้งทางตรงและทางอ้อมของกระบวนการบริหารโรงเรียนออร์พรรณโมเดลในแต่ละด้าน เพื่อเป็นการศึกษาเชิงลึกในการพัฒนากระบวนการบริหารโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
2. ควรศึกษาวิจัยอิทธิพลของตัวแปรรายด้านอันดับแรกๆ ที่เข้าสมการ เช่น การปฏิบัติตามแผน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การนิเทศบุคลากรในสถานศึกษา การจัดองค์กร การบริหารความเสี่ยง การประเมินเพื่อพัฒนา และการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม เพื่อจะได้ประเด็นในการพัฒนาที่ตรงประเด็นและสอดคล้องกับบริบทในแต่ละแห่ง

เอกสารอ้างอิง

- กิตติชัย วัฒนานิกร. (2550). การประกันคุณภาพอุดมศึกษาระบบปัจจุบันและความท้าทายในอนาคต. เอกสารการประชุมวิชาการเฉลิมพระเกียรติ. (อัครา).
- ณัฐพงศ์ บุญเหลือ. (2556). มาตรฐานการบริหารการศึกษาแบบไทย. จาก Teacher voice@matichon.co.th สืบค้นเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2556.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7) กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภาวิธ ทองโรจน์. (2557). “มติชนออนไลน์”. จากมติชนออนไลน์ <http://www.matichon.co.th/news> สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2557.
- ภิญญาดา เกิดศิลป์. (2550). การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วิเศษ มูลสุวรรณ. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารงานด้านกระบวนการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วณิชย์ สาขามูละ. (2549). ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วันทนา เมืองจันทร์. (2543). “บทบาทของนักบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษา.” วารสารวิทยาสาร. 99 (5).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2. (2555). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2555. (อัครา).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2551-2553. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2556). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556. ม.ป.ท.
- สุเมธ แยมุ่น. (2552). “ธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัย”. จดหมายข่าวคลังสมองของชาติ 1 (1).
- สมกวิวัฒน์ ไชยพรหม. (2547). ปัญหาและประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- อัมมาร สยามวาลา ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์ และสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2555). การปฏิรูปการศึกษา
รอบใหม่:สู่การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง. ในมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย,
การสัมมนาวิชาการประจำปี 2554 ภายใต้ชื่อ ยกเครื่องการศึกษาไทย:สู่การศึกษาที่มีคุณภาพ
อย่างทั่วถึง (Revamping Thai Education System: Quality for All) วันที่ 15 กุมภาพันธ์
2555 ณ ห้องบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ บี โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ เซ็นทรัลเวิลด์.
กรุงเทพมหานคร.
- เอกพงษ์ วรรณพงษ์. (2550). การศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนต่อ
การบริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา.
- Austin, Graham E., and Reynolds, John D. (1990). “Managing for improved school effectiveness:
An international survey.” **School Organization**, 10 (2/3).
- Conbach, L. Joseph. (1984). **Essential of Psychology and Education**. New York: Mc-Graw
Hill.